

עשרת ימי תשובה

ויום הכיפורים

א' - י' בתשרי

עשרת ימי תשובה

- עשרת הימים מראש השנה ועד יום הכיפורים נקראים 'עשרת ימי תשובה' כיוון שבימים אלה הקדוש ברוך הוא מצפה ומחכה לאדם שיחזור בתשובה.
- הקדוש ברוך הוא נותן את הימים האלה כהזדמנות נוספת והכנה ליום הכיפורים, היום הקדוש ביותר בשנה.

רק
רציתי
לבקש
סליחה...

יום ג' צדקה

• ביום השלישי בחודש תשרי נהרג גדליה בן אחיקם.

• לאחר שהחריב נבוכדנאצר מלך בבל את בית המקדש, מינה את גדליה בן אחיקם למנהיג שארית הפליטה (= היהודים המעטים שנותרו בארץ ישראל). כאשר שמעו היהודים שחיו במואב, בעמון ובאדום על כך שגדליה התמנה למנהיג, עלו גם הם לארץ הקודש. מלך עמון שמע על שמחתם של היהודים על כך שיש להם מנהיג ושלח את ישמעאל בן נתניה להרוג את גדליה בן אחיקם.

• יום זה נקבע על ידי חז"ל ליום תענית.

• את יום התענית אנו מקדישים להוספה בתפילה, בתשובה ובצדקה.

"צרכו ה' בקימוצו קראונו בקימותו קרוב"

אלו ימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים.

**התשובה והקירבה לה' יפה ומתקבלת בכל יום מימות השנה,
אך בימים אלו ה' נמצא קרוב יותר והתשובה מתקבלת מייד.**

האכות ואנרטי עשמת יחי תשוקה

בימים אלה מרבים בתפילה ובצדקה.

משתדלים מאוד להתרחק מעבירה.

❖ משתדלים לדקדק במצוות.

❖ גוספאות בתפילה

שיר המעלות ממעמקים

"זכרנו לחיים..." , "מי כמוך אב הרחמן..." , "וכתוב לחיים טובים..." ,
"ובספר חיים..." , "אבינו מלכנו..." , "לדוד ה' אורי וישעיו..." .

❖ שינויים בתפילה

"המלך הקדוש" במקום "האל הקדוש"

"המלך המשפט" במקום "מלך אוהב צדקה ומשפט".

"עושה השלום" במקום "עושה שלום".

• אי שציער אזק אוישראז או פגע קוי,
חייק אפייסו אפני יוק הכיפורים.

”עבירות שבין אדם למקום, יום הכיפורים מכפר,
עבירות שבין אדם לחברו אין יום הכיפורים מכפר
עד שירצה (יפייס, יגרום לו לרצות לסלוח) את חברו”.

• אזק שמקשים ממנו מחילה ראוי שישתבז זמנו זמחו קזק שאק.

עצם כמה גזאלה האחיאנה? / סיפור

מעשה ברבי אבא שישב בשער לוד, ראה אדם אחד שבא מן הדרך והוא עייף. נכנס אותו אדם לחורבה אחת, ישב תחת כותל רעוע ונרדם. הסתכל עליו רבי אבא ולפתע ראה נחש המגיה ממאורתו ובא לישוך את אותו האיש, מייד יצאה כנגדו חיה אחת מן החורבה והרגה את הנחש. כשהקיץ האיש וראה את הנחש מת כנגדו, קם על רגליו ללכת משם. ברגע שהתרומם התמוטט הכותל הרעוע ונפל בדיוק באותו מקום בו שכב האיש. בא רבי אבא אצלו ואמר לו: הגד לי מה מעשיך? (איזה מעשה טוב עשית?) שהרי הקדוש ברוך הוא עשה לך שני ניסים ובטוח אני שלא לחינם זכית לניסים אלו.

• אמר לו אותו האיש: "לעולם לא גמל לי אדם רעה שלא התפייסתי ממנו ומחלתי לו מייד. לעולם לא עליתי לישון עד שמחלתי לאדם שפגע בי מחילה שלימה. ולא די בזה, אלא שהייתי משתדל לגמול טובה וחסד לאותו אדם שפגע בי בעבר.

• אמר רבי אבא בבבלי: "ראוי לאדם כזה שהקדוש ברוך הוא יעשה לו נס על נס".

ישבת שוקה'

השבת שבין ראש השנה ליום הכיפורים נקראת 'שבת שובה'

• מפני שקוראים בה את ההפטרה הפותחת במילים:

"שובה ישראל עד ה' אלוקיך".

• וכן, מפני שהיא בתוך עשרת ימי תשובה.

• נהוג בקהילות ישראל שהרב דורש בשבת זו בבית הכנסת

אודות ענייני התשובה כדי לעורר את העם לתשובה.

אנניג'י עזרה יום הכינור אורים

ט' בתשרי

כפרות

• בערב יום הכיפורים ב'אשמורת הבוקר' דהיינו, בשעת בוקר מוקדמת משום שאז מידת הרחמים גוברת, נוהגים לעשות 'סדר כפרות'.

• אדם שלא יתאפשר לו לקיים את המנהג בערב יום הכיפורים, יוכל להקדים ולקיים את המנהג במהלך עשרת ימי התשובה.

• למנהג הכפרות לוקחים תרנגול לזכר ותרנגולת לנקבה.

- ניתן לקיים את המנהג עם תרנגול / כסף / דג.

• 'כפרות' – מלשון 'כפרה' - החלפה.

• משמעות המנהג: באם חס ושלוס עשינו מעשה לא ראוי ומגיע לנו 'עונש' אנו מבקשים מה' שהעונש יחול על התרנגול/הכסף/הדג.

• נוטלים את ה'כפרה' ביד ואומרים את נוסח ה'כפרות':

"בני אדם יושבי חושך וצלמוות....

זה חליפתי (מלשון להחליף)

זה כפרתי

זה תמורת

זה התרנגול/הדג ילך למיתה ואני אלך לחיים טובים ארוכים ולשלוש".

ואם עשה על כסף אומר: "זה הכסף ילך לצדקה...".

• מצוות כיסוי הדם.

• את ה'כפרה' שוחטים ונוהגים להביא את ערכה לעניים ולנזקקים.

כאשר הקב"ה רואה שאנחנו מרחמים על הבריות הוא מתעורר

ברחמים רבים עלינו וחותם אותנו לחיים טובים.

• בערב יום הכיפורים מרבנים בנתינת צדקה.

• מצווה להרבות באכילה ושתיה בערב יום הכיפורים.

"לומר לך שכל האוכל ושותה בתשיעי ומתענה בעשירי,
מעלה עליו הכתוב כאילו התענה בתשיעי ובעשירי".

• נוהגים לטבול את פרוסת ה'המוציא' בדבש.

• יש הנוהגים לאכול 'קרעפלאך' (כיסוני בצק במילוי בשר).

• נוהגים לטבול במקווה כדי להיטהר.

• אכילת סעודה מפקת.

"כבוד החג" -

- לובשים ביגדי חג.
- פורסים מפה לבנה על השולחן.
- מנקים את הבית ומסדרים אותו לקראת היום הקדוש.

ביגדי לבן - יש הנוהגים ללבוש בגדים לבנים ('קיטלי')-

- כדוגמת מלאכי השרת.
- הצבע הלבן מסמל טהרה ונקיות: "אם יהיו חטאיכם כשנים, כשלב ילבינו".

'ברכת הבנים' -

**לאחר הסעודה המפסקת ולפני שיוצאים לבית
הכנסת מברך ראש המשפחה את כל אחד ואחת
מבני הבית בברכת כהנים.**

יום הכיפורים

4 מתשרי

"בחודש השביעי בעשור לחודש

תענו את נפשותיכם

וכל מלאכה לא תעשו...

כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל
חטאתיכם לפני ה' תטהרו

שבת שבתון הוא לכם

ועיניתם את נפשותיכם..."

עֵינֵינוּ קִיּוּם קִיּוּם הַכִּיּוֹרִים

מצוות עשה מהתורה להתענות ביום

הכיפורים:

”תענו את נפשותיכם”.

מהו עיני עש?
?

• כאשר אנו מונעים את צרכי הגוף
(ליום אחד בלבד)
ומאפשרים לעצמנו להתעסק עם צרכי הנשמה.

אוי חייב אַהתענות?

יכל אדם שעבר את גיל המצוות. אמנם
הציווי להתענות ביום הכיפורים הוא חובה
מדאורייתא (מהתורה) אך, יחד עם זאת
ישנם אנשים שאסור להם לצום בגלל
מצבם הבריאותי ועליהם להתיעץ עם רב.

ממתי עז אתי?

• החל מ-ט' בתשרי בערב

עד י' בתשרי לאחר צאת הכוכבים.

– "תענו את נפשותיכם" –

הפעולות האסורות ביום

הכיפורים:

יאכילא

ישתי

ירחצה

אסור להתרחץ רחצה של תענוג.

יסיכה

אסור לסוך (למרוח) על הגוף
קרם/שמנים/בושם.

ינעזיאת פסנרז

אסור לנעול נעלי עור ואפילו אם יש בהם מעט עור.

תפילות כז נצרי

• יום הכיפורים הוא יום סליחה ותשובה והאדם צריך להיטהר מהמעשים הלא ראויים.

• כאשר אדם נודר נדר, עליו לקיימו. אדם שלא קיים את נדרו עליו להפר את הנדר ולבטלו.

• חכמינו תיקנו לעשות הפרת נדרים בציבור על נדרים שאדם שכח לקיים ועל נדרים שאולי ישכח בעתיד.

• תפילת 'כל נדרי' נאמרת בערב יום הכיפורים לפני השקיעה.

• קודם תפילת 'כל נדרי' מוציאים את סיפרי התורה מארון הקודש.

תפילות יום הכיפורים

• ביום הכיפורים מתפללים בסך הכל 5 תפילות:

בליל יום הכיפורים-

1. תפילת ערבית.

ביום הכיפורים-

2. תפילת שחרית.

3. תפילת מוסף.

4. תפילת מנחה.

5. תפילת נעילה.

- התפילות מתמקדות בבקשת סליחה מה' על מעשים לא ראויים שעשינו במהלך השנה.
- בתפילת המוסף אנו אומרים את כל סדר העבודה של הכהן הגדול ביום הכיפורים בבית המקדש.
- בתפילת מנחה קוראים בתורה ולאחר מכן אומרים את 'מפטיר יונה' בו מובא הסיפור על יונה הנביא שנשלח על ידי הקדוש ברוך הוא להזהיר את אנשי נינוה שישוּבו ממעשיהם הלא טובים, על מעשה יונה ועל תשובתם של אנשי נינוה.

תפילות נעילה

• תפילת נעילה היא תפילה המיוחדת ליום הכיפורים ונקראת 'תפילת נעילה' -

1. משום שבאותה שעה ננעלים שערי השמים והקדוש ברוך הוא נמצא עם עם ישראל קרוב יותר ומתייחד עימם.

בתפילת נעילה אנו אומרים לקדוש ברוך הוא:

"פתח לנו שער בעת נעילת שערך" – תפתח לנו את שער הרחמים והרצון ותחתום אותנו לחיים טובים.

1. תפילה זו היא התפילה האחרונה, הנועלת ומסיימת את תפילות יום הכיפורים.

• בסיומה של תפילת נעילה אומרים כל המתפללים בקול:

"שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד".

(פעם אחת)

"ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד"

(3 פעמים)

"ה' הוא האלוקים"

(7 פעמים)

• תוקעים תקיעה אחת ארוכה ומכריזים:

”לשנה הבאה בירושלים”

שנה טובה ואת וקלה!

יהי רצון שנצלה
זאת גאולה
ובשורות טובות!

”זריזין מקדימין למאנות”

במוצאי יום הכיפורים אנחנו רוצים להראות לקדוש
ברוך הוא שאנו דבקים במאותיו ורוצים לקיים את
ראונו ועל כן אנו מתחילים לעסוק במאנות בניית
הסוכה.